

Tarih:18.09.2020

CUMA HUTBESİ **خُطْبَةُ الْجُمُعَةِ**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ
إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ١٢ *** عَنْ
أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ
أَكْذَبُ الْحَدِيثِ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَلَا
تَبَاغَضُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا

HÜSN-İ ZAN SÛ-İ ZAN

Muhterem Müslümanlar!

İnsanı diğer varlıklardan ayıran en üstün özellik düşünme yeteneğine sahip olması doğruyu yanlıştan ayırabilmesidir. Bu düşünme kabiliyetinin en büyük tezahürlerinden biri de ahlaktır. Ahlak dindarlığın vazgeçilmez bir özelliğidir. Ahlakın olmadığı dindarlık ruhsuz ceset, meyvesiz ağaç gibidir. Sevgili Peygamberimiz ahlakın ne kadar önemli ve değerli olduğunu bir hadisi şeriflerinde şöyle ifade etmiştir: “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” Yüce dinimiz insanın ve toplumun huzur ve mutluluğunu sağlayan ahlaki değerleri emretmiş, birey ve toplumu bozan her türlü davranışı da yasaklamıştır. Toplumun huzurunu bozan, bireyler arasındaki güven duygusunu yok eden davranışlardan birisi de sui zandır.

Kıymetli Müslümanlar!

Bir toplumun beraberlik şuurunu zedeleyen ve tefrikaya kapı aralayan en zararlı davranışlardan biri sû-i zandır. Sû-i zan, delilsiz ve temelsiz bir şekilde önyargılarla insanları karalamak, zan üzerine kötü düşünceler bina etmektir. Hâlbuki müminlerin canları ve malları gibi, onur ve haysiyetleri de birbirlerine emanettir. Aralarındaki ilişkide kardeşlik hukuku, kardeşlik ahlakı hâkim olmalıdır. Mümin kardeşine hüsn-i zan yani iyi niyet beslemek iman gereğidir. Rabbimiz hutbemin başında okuduğum ayet-i kerimede müminleri şöyle uyarmıştır: «Ey iman edenler! Zandan şiddetle sakının, çünkü öyle zanlar vardır ki günahdır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın; kimse kimseyi çekiştirmesin, hangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Ondan tiksiniyorsunuz; Allah'a karşı gelmekten sakının, şüphesiz Allah tövbeleri daima kabul edendir, sınırsız merhamet sahibidir»¹

Değerli Müminler!

İslam dini, sû-i zanni yasakladığı gibi insanların gizli hallerini araştırmayı ve ifşa etmeyi de yasaklamıştır. Birbirini çekiştirmeyi, birbirinin arkasından kötü konuşmayı, kardeşinin ayıp ve kusurlarını ortaya dökmeyi haram kılmıştır. Çünkü bütün bu kötü huylar, fitne ve fesadın yaygınlaşmasına, birbirine

güvenmeyen bireylerin huzursuz ve düzensiz bir toplum oluşturmaya sebep olur. Böyle bir toplumun ayakta kalmasına ve geleceğe umutla bakmasına imkân yoktur. İnsanların kusurlarını araştırma ve açığa çıkarmaya çalışmanın neticesi dünyada hüsrana, ahirette ise pişmanlıktır. Peygamber Efendimiz de okuduğum hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır: “Zandan sakının çünkü zan yalanın ta kendisidir. Birbirinizin konuştuğuna kulak kabartmayın, birbirinizin kusurlarını araştırmayın, birbirinizle üstünlük yarışına girmeyin, birbirinize hased etmeyin, birbirinize kin gütmeyin, (düşman karşısında yardımsız bırakıp) birbirinize sırt çevirmeyin ey Allah'ın kulları kardeş olun!”²

Kardeşlerim!

Sui zandan uzak durmamız gerektiği gibi, hakkımızda suizanna sebep olabilecek durumlardan da sakınmamız gerekir. Bir gün Peygamber efendimiz, akşam vakti hanımı ile yürürken oradan geçen bazı sahabeler onu gördü ve rahatsız etmemek için yol değiştirdiler. Peygamber efendimiz onları yanına çağırarak bu benim eşimdir buyurdu. Onlar Ya Resulullah, sizden de mi şüphe edilir dediler. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz: “**Kan, insanın damarlarında dolaştığı gibi, şeytan da insana nüfuz eder, kalbine şüphe sokar.**”³ buyurmuşlardır. İnsanın zanna kapılması koladır. Kötülüklerin kapılarını zan ile aralandığı için Yüce rabbimiz bizleri şöyle uyarmıştır: “**Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni ayartmaya çalışırsa, hemen Allah'a sığın.**”⁴

Değerli Müminler!

Bir mümin, masum insanların şeref ve haysiyetine söz söylemekten, ateşten kaçır gibi uzak durur. Her söylediği sözün, her yaptığı işin bir hesabı olduğunu bilir. Rabbimizin şu ayetini kendine hayat düsturu edinir: “**Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.**”⁵ Huzurlu, güvenli ve güçlü bir toplum inşa etmek için üzerimize düşen görev ve sorumluluğu yerine getirelim. Kardeşlik şuurunu ve güzel ahlakı önce ailelerimizden başlamak üzere çevremize yayalım, yaşayalım ve yaşatalım. Aramızdaki bağları zayıflatacak, bizi birbirimize güvenemez hale getirecek her türlü davranıştan uzak duralım. Toplumun bütün bireylerinin birbirine güven duyduğu huzurlu bir ortam için hep birlikte emek verelim.

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Hucurat, 49/12.

² Buharî, İXX, 8, 5604.Hadis. Muvatta, V, 396, 1412.Hadis.

³ Müslim, Selam, 24.

⁴ Fussilet, 41/36.

⁵ İsrâ, 17/36.